

Gorenjski glas

Volitve 18. decembra

naj bodo odraz in ogledalo
naše moči in trdne pripravlje
nosti, da 100% izvolimo naj
boljše naše borce za socializem
v krajevne ljudske odbore

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRANJ

Leto II. — Štev. 48

Kranj, 2. decembra 1949

Cena din 2.—

Na svečan način smo proslavili naš

Kranj, 30. novembra.

Že na predvečer Dneva republike se je mesto Kranj odelo v svečano lice. Na vse zgodaj je prebivalstvo krasilo ulice z zastavami in gesli. V glavni ulici pa so v velikih izložnih oknih trgovin naši delovni kolektivi razstavili okusno in pregledno sliko svojih delovnih naporov in slike udarnikov. Na vsch terenih mesta Kranja so bile slavnostne akademije, kakor tudi v šolah in gimnaziji.

Kmalu po sedmi uri zvečer pa so se začeli zbirati na trgu pred Sindikalnim domom množice prebivalstva in vojske z bakladami in zastavami. Med vzklíkanjem Komunistični partiji in tovarišu Titu je krenil sprevod skozi mesto na Titov trg, kjer se je ustavil pred poslopjem MLO. Tu je z balkona pozdravil in nagovoril štiritisoč glavo množico manifestantov tov. Brovč Andrej, sekretar MK KPS, ki je v kratkem in jedrnatem govoru orisal pomen našega največjega zgodovinskega dogodka: rojstva republike in zasluge naše Partije, ki je izvajala to veliko zmago. Obenem je poudaril, da se je naše delovno ljudstvo že zdavnaj naučilo gledati samostojno in zato je danes tako čvrsto in nepokolebljivo na braniku s krvjo in žrtvami priborjenih pravic proti vsem obrekovanjem, lažem in zaviranju Informbiroja ter z dokazi izpolnjevanja letnih planov, novih gradenj in neslutene delovnega poleta gradi socializem pod vodstvom CK KPJ in tov. Tita.

Ob 20. uri je bila v veliki dvorani Sindikalnega doma središnja slavnostna akademija, ki so ji prisostvovali predstavniki partijskih in množičnih organizacij, predstavniki JA in množica prebivalstva. Po govoru o pomenu Dneva republike je bil izveden umetniški program, na katerem so sodelovali SKUD »Franc Prešeren« z moškim pevskim zborom, recitacijski zbor I. gimnazije, JA in posamezni glasbeni umetniki.

največji praznik

Na Dan republike pa so imeli še vsi veliki delovni kolektivi posebne slavnostne akademije, na katerih so proglasili številne nove udarnike in pohvalili svoje najboljše delavce.

Žiri, 30. novembra.

Praznik republike smo svečano proslavili v Žireh na predvečer, dne 28. nov. 1949. V nabito polni dvorani fizkulturnega doma je bila lepo uspela prireditve. Govor, v katerem je orisal zgodovinski pomen zasedanja AVNOJ-a v Jaicu leta 1943. in ves nadaljnji razvoj naše republike je imel tov. org. sekretar OK KPS Naglič Peter. V svojem govoru je lepo orisal borbo za uresničenje in cilje NOB in končno gospodarsko borbo z ozirom na poizkuse razbitja naše enotnosti in samostojnosti.

Po govoru se je razvijal umetniški program, ki je bil na dostojni višini. Pri tem je sodeloval orkester SKUD-a in Fizkulturno društvo. Končno je zaključil to slavje pevski zbor SKUD-a skupno z šolsko in gimnazijsko mladino, ki so ob spremljevanju orkestra zapeli udarno pesem »Mladi batalioni«.

OTVORITEV OTROŠKE RESTAVRACIJE V ŽIREH

Na praznik Republike, dne 29. novembra 1949 je bila kot kraljevno podjetje KLO Žiri izročena svojemu namenu otroška restavracija. Naši najmlajši bodo tudi pri nas odslej deležni priboljškov in dobrot, ki jim jih bo nudila ta nova ustanova. Restavracija se nahaja v bivši gostilni Demšar Vinkota in je lepo oskrbovana.

Tudi to je dokaz kako skrbi naša ljudska oblast za naše novo pokolenje, za naše bodoče delavce in graditelje socializma.

Stopili so v četrto leto Titove petletke

»Gradis« Škofja Loka

Delovni kolektiv »Gradis« v Škofji Loki je v soboto 26. t. m. izpolnil predčasno svoj letni proizvodni plan, ki ni bil lahek. Zasluga za to gre delovnim brigadam, ki so v poostrenem tekmovanju visoko presegle dnevne planske naloge. Najboljši uspeh so imele pri tem delovne brigade v tesarski delavnici, kjer so dosegli skupno dnevno normo 160%.

Mestna lokalna podjetja v Kranju

Skoraj že vsa mestna lokalna podjetja v Kranju so predčasno izpolnila svoj letni plan. Tako so plan do danes presegli: ekonomija 30%, klavnica 37%, vodovod 21,5%, avtoprevoznitvo 50%, brivnica 15%, kinopodjetje 16%, gostinstvo 3%, šivalnica in krpalnica 2%, električno podjetje 1%, trgovina z drobnimi predmeti 0,5%, dočim ga bodo v kratkem izpolnila še: Pecivo, Kurivo in Preskrba.

DOBRO PREMISLIMO, KOGA BOMO VOLILI! V KRAJEVNE LJUDSKE ODBORE MORAJO PRITI NAJBOLJŠI NAŠI DELAVCI, PREDANI BORCI ZA IZGRADNJO SREČNE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

Frontovci na Primskovem

Frontovci mestne četrti na Primskovem so lansko pomlad začeli z deli pri izgradnji zadružnega doma, ki bo eden izmed največjih v našem okraju. V lanskem letu so opravili 17.800 prost. ur dela in s tem položili temelje mogočni zadružni stavbi. Letos pa so število prostovoljnih ur naravnost podvojili, saj so opravili dozdalej 35.250 prost. ur dela, kljub temu da so naleteli na razne ovire, ko so morali v poletnem času prenehati z delom, ker jim je zmanjkalo opeke. To oviro so takoj odpravili in sami izdelali 60.000 kom. opeke v opekarni Bobovk. Sklenili so, da mora biti dom pod streho do Dneva republike.

Preteklo nedeljo, 20. novembra, so to obvezo častno izpolnili. Glavna stavba je bila pokrita 10 dni pred rokom. Največ prostovoljnih delovnih ur pri izgradnji zadružnega doma v tem letu imajo: Stanjko Franc, 1069, Jelenc Alojz 1009, Krašna Anton (75 let star) 798, Pokoren Pavel 774, Snedec Joža 756, Koren Valentin 715, Brezar Janez 523, Gorlanc Valentin 500, Košnik Miha 425, Vogrin Martin 360, Šenk Alojz 362, Železnik Jakob (78 let star) 515, Kunstel Joža (građb. delavec) 320, Sušnik Janez 302 in Reš Stana 301 uro prost. dela.

Sodelovanje pri volitvah - častna obveza vsakega frontovca

Uspeh volitev - potrditev pravilne poti naše Partije

V predvolivnem času je treba našim delovnim ljudem pojasnjevati, v kakšnih zunanje političnih razmerah se volitve vrše. Treba jih je opozoriti, da s sodelovanjem pri volitvah ter z delom lahko mnogo prispevajo, da se bodo volitve izvedle tako, kakor postavljata naša Partija in vlada. S tem bodo dali velik prispevek za utrjevanje in nadaljnjo krepitev naše ljudske oblasti in za stabilizacijo naših notranjepolitičnih razmer in povečanje ter krepitev moralne in politične enotnosti delovnih množic. To bo velik delež k slavni borbi naše Partije in tov. Tita ter našega ljudstva proti revizionistični in protirevolucionarni politiki voditeljev VKP(b) ter ostalih informbirojevskih Partij nasproti naši državi.

Volitve v krajevne ljudske odbore bodo nov dokaz, da klevetniška kampanja in vsa sredstva, ki jih uporablja Informbiro, niso mogla zavreti našega gospodarskega in političnega razvoja, da niso preprečila izgradnje socializma ter niso omajala naših ljudskih množic v delovnem poletu. Nasprotno, naši delovni ljudje, zbrani v Ljudski fronti pod vodstvom Partije in tov. Tita, prihajajo na volitve prepričani, da bodo izvajali novo zmago. Volitve bodo nova manifestacija moralne in politične enotnosti našega ljudstva in moči naše Ljudske fronte. Naša zmaga na volitvah bo znova potrdila pravilnost politike naše Partije, politike izgradnje socializma, obrambe nezavisnosti naše države in zmage načel marksizma-leninizma.

Dobre priprave na volitve so razgibale teren

VELESOVCANI NE BODO ZADNJI!

V eni od zadnjih številčk smo poročali o slabi razgibanosti za volitve v krajevnem ljudskem odboru Velesovo. Tedaj smo nakazali napake, ki so jih delali tamkajšnji aktivisti OF in nismo jih obdolžili po krivem. To se je pokazalo posebno v zadnjem času, ko je predvolivno kampanjo šel na delo tamkajšnji odbor ZB in s pravilnim tolmačenjem in prikazovanjem važnosti volitev za napredak vasi in utrditev ljudske oblasti prav kmalu razgibal ves kraljevni ljudski odbor. Po vseh vaseh so se začeli množični volivni sestanki, na katerih so razpravljali podrobno o gospodarskih in političnih vprašanjih, kar ljudi najbolj zanima. V petek 25. novembra pa se je vršilo veliko predvolivno množično zborovanje v samem Velesovem, na kate-rega je prišlo okrog 100 volivcev. Na zborovanju je govoril ljudski poslanec tov. Faifar Tone o politični situaciji v svetu, o izgradnji socializma pri nas in o velikem pomenu sedanjih volitev. Ljudje so se sprostil in so tovarišu ljudskemu poslancu v diskusiji zastavljali razna vprašanja. Med drugim so se pritoževali, da so nepravilno razdeljene obvezne vožnje v njihovem krajevnem ljudskem odboru. Kmetje so priznali, da je pri njih še vedno veliko več sposobnih konj na razpolago, kot jih je odrejenih za vožnje. Tovariš ljudski poslanec Tone Faifar jim je pravilno razložil, da je temu kriva njihova dosedanja ne-

zainteresiranost za sodelovanje z ljudsko oblastjo, kajti na zboru volivcev bi ljudje morali sami odločati o pravilni razdelitvi obveznih voženi.

Senčur, 25. novembra.

Danes zvečer je bilo tu množično predvolivno zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 140 volivcev. Po gospodarskopoličnem poročilu, ki ga je imel tovariš Zaletel Slavko, je sledila živa diskusija. Volivci so si med drugim zadali važen sklep, da bodo s prostovoljnim delom do dneva volitev popravili cesto Senčur—Kranj v dolžini 4 km.

Brniki, 25. novembra.

Na množičnem predvolivnem zborovanju, na katerem je govoril ljudski poslanec in član Centralnega komiteta KPS Krmelj Maks, je prišlo do velike razgibanosti v debati. Zakaj so potrebni ostri ukrepi ljudske oblasti proti špekulantsko nastrojenim kmetom, je podrobno raztolmačil tov. Krmelj in pri tem poudaril, da smo danes vsi pozvani, da se borimo za pravilno razporeditev dela in zasluzka pri izgradnji socializma.

Gorenja vas, 25. novembra.

Na množičnem predvolivnem zborovanju je pri nas govoril ljudski poslanec tov. Por Janez, ki je podrobno raztolmačil današnji gospodarski in politični položaj in pri tem poudaril, kako važne so bližnje volitve. V diskusiji so ljudje kritizirali stari odbor, ki je v mnogem grešil; zato so tudi predlagani v novi odbor novi ljudje, od volivcev pričakujejo, da bodo pravilno vodili posle.

Smednik, 25. novembra.

Danes smo imeli pri nas prvo večje predvolivno zborovanje. Govoril je ljudski poslanec Kržišnik Anton, ki je podrobno pojasnil ljudem pomen bližnjih volitev. Diskusija, ki je bila po govoru tov. poslanca, se je dotikala vseh perečih vprašanj. Ljudje so se močno zanimali za uspehe kmečkoobdelovalnih zdru-g.

(Nadaljevanje na drugi strani)

Okrajna konferenca AFŽ v Kranju

22. novembra je bila Okrajna konferenca AFŽ v Kranju. Sklenjeno je bilo, da žene takoj pristopijo k pregledu kandidatnih list za volitve in da se popravilo, če v njih ni v dovoljni meri zastopana naša žena. Nadalje so žene sprejele nove naloge za čim boljšo izvedbo volitev v krajevne ljudske odbore. To bodo storile z aktivizacijo terenskih aktivov AFŽ, ki bodo takoj začele z agitacijo, da bo sleherni naša žena volila. Nadalje bodo propagirale med ženami-kmeticami za vstop v KOZ, skrbno pripravile praznik pionirjev — novoletno jelko in pomagale krajevnim ljudskim odborom.

Ob zaključku konference so žene poslale protestno resolucijo proti diskriminacijskemu postopanju MDFŽ nasproti našem Centralnemu odboru AFŽ.

Naj postanem učitelj

Slavko Kolar

SEDMORICA V KLETI

(O otvoritveni predstavi v novi sezoni Prešernovega gledališča)

Kakor smo ob zaključku zadnje predstave v prejšnji sezoni ugotovili, smo doživeli idejno čist preporod našega ansambla. To razveselivo dejstvo je dobilo tudi tokrat svoj poudarek. Seveda so se notranje okoliščine vedno ponavljajočih malih kriz, ki niso vidne zunanjemu opazovalcu. Vsekakor pa se bo ansambel letos pomladil z novimi močmi in stopil krepko na pot graditve novega, socialističnega človeka, in to tem prel, ker bo postal poklicno gledališče, kar Kranj kot eden najvažnejših industrijskih mest tudi popolnoma zasluži.

Te dni smo gledali uprizoritev novega dela v našem gledališču. To delo je napisal hrvatski pisatelj Slavko Kolar, eden izmed najboljših hrvatskih novelistov. Znan je njegove zbirke novel: »Kako je Feliks Piščevič iskal življenje«, »Ali smo ali nismo«, »Mi smo za pravico« in satirična zbirka »S peresom in krtačo«. Avtor je aktivno sodeloval v NOB. Po osvoboditvi je izdal najprej humoristične povesti pod naslovom »Nazaj v naftalin«, nato je izšla v knjigi komedija v treh dejanjih pod naslovom »Ljudstvo je potrpežljivo«. V vseh teh delih Kolar nadaljuje delo velikega hrvatskega pisca Anta Kovačevića, borbeno in prodorno posega s humoristične strani v težko življenje hrvatskega kmeta, malomeščana in izobraženca v razdobju obeh velikih vojn.

Najnoveše njegovo knjižno delo je »Sedmorica v kleti«, dramska reportaža v treh dejanjih. Snov je zajeta iz narodnoosvobodilne borbe in se godi v nepo-

na univerzo. Poleg osnovne plače prelema učitelstvo razne dodatke, kurivo in stanarino, tako, da je tudi v gmotnem pogledu boljše preskrbljeno, kot so uslužbenci marsikatero druge stroke.

Nedvomno je v našem okraju mladina, ki ima veselje do učiteljskega poklica, pa ji niso znane možnosti vpisa in razvoja. Novembra se je pričel v Kranju nov pedagoški tečaj. Prijave sprejema še ta mesec OLO, poverjeništvu za prosveto.

Včasih je vodila mladino v učiteljsko službo predvsem želja po hitri dovršitvi šolanja, priti čimprej do kruha, danes pa vabimo v učiteljske šole predvsem mladino, ki hoče z borbenim delom v šoli in na vasi vzgojiti socialistični red. V pedagoške šole naj gre zavedna, napredna mladina, ki hoče prispevati k izgradnji socializma z vzgojnim delom v šoli in na vasi.

Taki mladini je namenjen tudi ta poziv za vpis v pedagoški tečaj v Kranju. Mladina naj ve, da je tu prav tako potrebna, kot je potrebna pri Novem Beogradu na avtocesti in pri vseh akcijah, na katere sta jo klicali domovina in Partija.

sredni bližini Zagreba. Nazorno je prikazal čistost pravih borcev za svobodo (Grga), ki se pod krinko domobranskega častnika drzne vpasti v hišo, v kateri stanuje ustaški krvolok, ki drži v kleti zaprtih sedem kmetov domoliubov, da jih reši. Za to nalogo po dolgem nagovarjanju in po razpletu družinske drame pridobi študenta Branka, sina gostilničarke in posestnice te hiše. Globoko in krepko pa je zadril v gnilo in moralno propalost ljudi, ki so se predali okupatorju in so po svojih zločinih in surovosti moralno padli še globlje, to je klerikalno ustaška banda (Marian Perič, Fritz Knopf in Marta).

To delo je režirala tov. Balbina Baranovičeva, ki je tudi sama preskrbela prevod te zanimive reportaže. Moramo priznati, da je uspela, zakaj zapletena zgradba samega dela je zahtevala od nje precej iznajdljivosti, da bo stvar dinamična in privlačna za gledalca. Igralci so se v studij vživeli in spravili na oder zrelo in prepričljivo realnost. V tem je odlika umetniške sposobnosti mlade režiserke, ki je z velikim prepričljivostjo in dognanim izrazom postavila na oder uigrano celino in delo sprostila do napetosti. Dovršeno igro je podala sama režiserka, ki je nastopala v vlogi razuzdane in moralno padle mondinke—Marte. Odlično je podal vlogo Peričiča, ustaškega zastavnika, tov. Pristav Jože, ki je bil tako v dinamiki, kot v nastopu pravilno ponazorjen tip ustaškega krvoloka, kar vse kaže, da se bo ta mladi igralec skoraj razvil v umetnika. Prav tako je bil odličen tov. Vajt Gabrijel v vlogi Fritza Knopfa, generalnega direktorja delniške firme. Branka, študenta in sina gostilničarke, je v glavnem dobro podal Stiglic Lado, le da je bil z gestikuliranjem včasih prevpadljiv, medtem ko je Martelanc Valči uspelo podati lik Kate Tomek malomeščanske gostilničarke. Pri ostalih manjših vlogah so se vsi trudili, neprisiljeno in nevsiljivo t.i. preprosti podajali like doživetih ljudi iz ljudstva, ki sovražijo nasilje in ljubilo svobodo in prostost.

Premiera te zanimive dramske reportaže iz narodnoosvobodilne borbe je bila že v letošnjem jesenskem festivalu in sedaj se dajejo prve reprize tega dela, ki zasluži vso pozornost po svoji originalnosti in iskreno podanem izvajanju našega gledališkega ansambla.

Drobna kulturna kronika

Mladina v Škofji Loki je ustvarila močno folklorno skupino. V stalnem tekmovanju za čimvečjo aktivnost na kulturnem torišču je mladina iz Škofje Loke uspela pridobiti za folklorno umetnost prav čedno število mladincev in mladink, ki že vsi prav marljivo vadijo narodne ples. Zdej so dobili že potreb-

Delovnost SKUD-a

v Škofji Loki

V Škofji Loki marljivo deluje sindikalno kulturno-umetniško društvo »Tone Sifer«. Društvo, ki je bilo ustanovljeno letos spomladi, v svojem pičnem polletnem delu ni moglo doseči kakih večjih uspehov, je pa, lahko rečemo, uspešno prebrodilo nekaj začetnih težkoč in si s tem zgradilo temelj za nadaljnje delo.

Pri letnem pregledu se je ugotovilo, da sloni glavna delavnost društva še vedno na dramski sekciji in na delovanju knjižnice. Ostale sekcije so se icer pognale svoje delo z mrtve točke, vendar zaradi objektivnih težav ali pa tudi zaradi delnega nerazumevanja nekaterih niso mogla dela povsem razviti. Tako je z glasbeno sekcijo, čeprav imamo v Škofji Loki zato dovolj ljudi, ki se za glasbo zanimajo, tako da bi brez dvoma lahko tvorili močno muzikalno skupino.

Problem dela slikarske sekcije pa je predvsem v nedostatku primernih prostorov, kar bo treba čimprej urediti. V začetnem štadiju je tudi folklorna sekcija, za katere uspešno delo bo treba vložiti še precej truda.

Dramatska sekcija je v tem kratkem času in še to v poletnih mesecih, ki niso povsem godni za dramsko delo, razvila od vseh sekcij največjo živahnost. Najprej je ponovila v lanski sezoni nastudirano igro »Pesem s ceste«, zatem je uprizorila domačo igro »V Ljubljano jo dajmo« in pričela s študijem »Visoške kronike«, si so jo igrali v okviru 10-letnice škofjelošk. muzeja in kot otvoritve predstave nove sezone. Delavnost sekcije je najbolj razvidna iz 1458 prostovoljnih ur, ki so jih do občnega zbora vložili igralci v studij posameznih del.

Uspešno je bilo tudi delo knjižnice, ki je s septembrom stopila v novo poslovno dobo in nudi 518 vpisanim obiskovalcem 2341 knjig. Marljivi knjižničarji so v to delo vnesli vse nedelje v letu, pozimi pa tudi delavnike: 992 prostovoljnih ur. Ovira njenega delovanja je premajhen prostor in pomanjkanje čitalnice, kar pa mora biti za njen nadaljni razvoj v najkrajšem času ugodno rešeno.

no garderobo in so nastopili na slavnostni akademiji v čast Dneva republike.

*

Delavci tovarne »Iskra« so ustanovili SKUD. V sredo 23. novembra popoldne so se delavci tovarne »Iskra« v prav lepem številu udeležili ustanovnega občnega zbora novega SKUD-a, ki so mu dali ime Stane Kovačič. V društvu že deluje dramska, pevška, recitacijska, folklorna in glasbena sekcija. Vsi ti odseki so uspešno nastopili na akademiji v čast Dneva republike, ko je kolektiv imel tudi proglasitev udarnikov in pohval najboljšim delavcem. Za predsednika SKUD-a »Stane Kovačič« je izvoljen tov. Maričič, direktor tovarne.

NAROD NAŠ DOKAŽE HRANI!

Varstvo spomenikov iz časov narodnoosvobodilne borbe

V vasi Rdeča dolina nad Tržičem (v pobočju nad Dolžanom) smo obstali na kraju nekdanje komande štaba mesta Tržič. Jeseni 1944 so tu postavili barako, ki je bila marca 1945 požgana. Nekaj železa razpadlega štedilnika je edini ostanek, ki spominja, da je tod stal važna postojanka. Baraka je bila dolga pet, široka pa dva in pol metra.

Naše delo na področju nad Tržičem je bilo s tem končano. Hvaležni smo se v Tržiču poslovili od lubeznivega vodnika. Zadovoljno se je smehljil papirju z njegovo podobo. Sedeče pod jelko nas je risar Stane tam nekje nad Počivalom ujel na muho.

Z avtomobilom, ki nam je bil na razpolago ves čas izvrševanja svoje naloge, smo se odpeljali še istega dne proti Jezerskemu. Vodnika tega nismo imeli. Zeleni smo priti do bolnice Koroškega odreda. Pot do nje smo našli po napotilu državnega logarja.

Nahaja se na Komatevri. Namesto napovedane eno uro trajajoče hoje, smo rabili le kakih deset minut. Ko smo dospeli na poseko, smo zagledali lično, z drevesnimi skorjami obito hišico.

Mrak, ki nas je prinesel semkam, je preprečil fotografiranje, zato se je risar Stane odločil za skiciranje.

Grob šestih padlih partizanov na travniku v Zabli vasi pri Poljanah

Še dobro ohranjena bolnica Koroškega odreda na Komatevri nad Jezerskim

